

Ensartede forkortelser for visse valutabetegnelser på Fællesskabets forskellige sprog:

BFR = Belgische frank / Franc belge
LFR = Franc luxembourgeois
DKR = Dansk krone
FF = Franc français
DM = Deutsche Mark
LIT = Lira italiana
HFL = Nederlandse gulden (Hollandse florijn)
UKL = Pound sterling
IRL = Irish pound
USD = United States Dollar

1. Fra Det europæiske Råd til det vestlige topmøde i Venezia

Europæisk Råd og vestligt topmøde

International politik og energi i centrum for debatterne

1.1.1. På et møde i samme måned og i samme by havde Det europæiske Råd — bestående af de Ni's stats- og udenrigschefer — og det sjette vestlige topmøde — hvori deltog repræsentanter for de syv industrialiserede lande og Fællesskabet som sådant — et punkt fælles. De beskæftigede sig begge to hovedsageligt med den internationale situation og de økonomiske problemer: specielt energikrisen.

I øvrigt var klimaet på begge disse to møder præget af den samlede aftale, der blev indgået den 30. maj mellem de Ni, hvilket klarede atmosfæren ved at sprede de skyer, der var samlet ved udgangen af april med Det »fejlslagne« europæiske Råd i Luxembourg.

Det europæiske Råd i Venezia

1.1.2. Det europæiske Råd, der mødtes den 12. og 13. juni i Venezia, omfattede stats- og regeringscheferne i de ni medlemsstater i Fællesskabet ledsaget af deres udenrigsministre. Kommissionen var repræsenteret af formanden Roy Jenkins og næstformand F.-X. Ortoli.

Det var ikke de egentlige fællesskabsproblemer, der dominerede debatterne, men spørgsmål om international politik og i første række problemerne vedrørende Mellemøsten. Som utallige kommentatorer har understreget, har det »fejlslagne« møde i Luxembourg gengivet Det europæiske Råd den rolle, der oprindeligt tilkom det: at give impulser på det politiske plan og optrække de generelle retningslinjer ved at overlade det til Rådet i sine forskellige former — at løse de økonomiske og tekniske problemer. I øvrigt har den omstændighed, at man en halv snes dage forinden havde nået et samlet kompromis om de

punkter, der endnu udestod efter Det europæiske Råd i Luxembourg, bidraget til at give mødet i Venezia en atmosfære af sammenhold.

Som den plejer, har Kommissionen bidraget til forberedelsen af mødet ved at fremsende en række meddelelser beregnet til at støtte eller vejlede debatterne; emnerne var følgende: den økonomiske og sociale situation i Fællesskabet; arbejdsløshedsproblemet; energi; forbindelser med de industrialiserede lande (herunder De forenede Stater og Japan¹⁾); genoptagelse af Nord-syd-dialogen²⁾. Inden åbningen af det officielle møde fandt der for øvrigt en række bilaterale eller multilaterale møder sted mellem visse stats- eller regeringschefer eller mellem dem og formanden Francesco Cossiga.

Resultaterne af mødet i Det europæiske Råd

1.1.3. Debatterne i Det europæiske Råd i Venezia beskæftigede sig med den internationale politik, de problemer, der behandlede i meddelelserne fra Kommissionen, samt de budgetspørgsmål, der blev rejst af visse regeringschefer i forbindelse med udsigterne for den fælles landbrugspolitik.

De dokumenter, der blev udsendt ved mødets slutning var: dels et »resumé fra formandskabet« om arbejdet i Venezia og dels fire »erklæringer« vedrørende Mellemøsten, genoptagelse af den euro-arabiske dialog, Libanon og Afghanistan. Endvidere behandlede kort problemerne vedrørende det sydlige Afrika (specielt Namibia) i den endelige pressekonference givet af formanden for Det europæiske Råd Francesco Cossiga.

¹⁾ Pkt. 2.2.53.

²⁾ Pkt. 1.3.2 og 1.3.3.

»Resumé fra formandskabet«

1.1.4. »Resumeet fra formandskabet om arbejdet i Det europæiske Råd« gengives i sin helhed i det følgende:

1. »Han hilste med tilfredshed de konklusioner, som Fællesskabets Ministerråd nåede frem til den 29. og 30. maj. Disse konklusioner gjorde det muligt at finde en løsning på problemet med det britiske bidrag til Fællesskabets budget, at nå til enighed om priserne for landbrugsåret 1980-1981 og problemet med fårekød samt at fastlægge retningslinjerne for en fælles samlet fiskeripolitik. At dette arbejde lykkedes, gør det bl.a. muligt at færdiggøre budgettet for 1980 og således at normalisere Fællesskabets virke.

Et væsentligt element i de således indgåede overenskomster udgøres af den forpligtelse, som Fællesskabet påtager sig til at iværksætte de strukturelle ændringer, der samtidig med, at de garanterer en mere harmonisk udvikling af de forskellige former for fælles politik med overholdelse af deres fundamentale principper, og ved at forhindre, at uacceptable situationer skal opstå igen, vil gøre det muligt for hver medlemsstat at føle sig stærkere engageret i Fællesskabets fremtid og i en styrkelse af den europæiske integration.

Denne forpligtelse udgør en fundamental betingelse — også på baggrund af udvidelsen — for, at Fællesskabet med styrke og effektivitet kan fylde det ansvar, det har både på det interne plan og på det internationale; for at det kan opfylde de europæiske borgernes forventninger, der ønsker en stadig større solidaritet mellem medlemsstaterne på de forskellige områder for politisk, økonomisk og social aktivitet, således at de kan fremme en større overensstemmelse og en harmonisk udvikling af landenes økonomier, reducere ulighederne mellem de forskellige regioner og den langsomme udvikling af mindre begunstigede regioner, og for at det, når det kommer til stykket, fuldt ud kan nå de mål, der er fastsat i traktaterne i fuld overensstemmelse med de idealer, der ligger til grund for forslaget om europæisk enhed.

2. Efter en undersøgelse af den økonomiske og sociale situation bekræftedes de skøn, som Det europæiske Råd havde givet udtryk for på mødet den 27. og 28. april 1980.

Specielt blev der givet udtryk for den største bekymring over for det vedvarende, inflationistiske tryk, der udgør

den største trussel for stabiliteten og udviklingen i medlemsstaternes økonomier, og ligeledes udgør en fare ved, at dette fænomen gør sig gældende i forskellig grad i landene i Fællesskabet.

Bekæmpelsen af inflationen må på kort sigt være det vigtigste mål. Den må give sig udtryk i vedtagelsen af en omhyggeligt udarbejdet monetær politik og skattepolitik suppleret med foranstaltninger til støtte for investeringer og til imødegåelse af beskæftigelsessituationen og på samme tid være egnet til at holde den ydre uligevægt inden for acceptable grænser.

Over for den svækkelse af efterspørgslen, der har vist sig på andre vigtige økonomiske områder, understreger man betydningen af en aktion, der gik ud på ved hjælp af et egnet internationalt samarbejde at holde risikoen for en generel recession på afstand.

3. Over for den stadig mere foruroligende beskæftigelsessituation bl.a. med hensyn til de unge bekræftede man den presserende nødvendighed af — delvis fra medlemsstaternes side — en indsats over for konjunkturerne og strukturerne i forbindelse med en aktiv beskæftigelsespolitik.

Det har vist sig nødvendigt at give Fællesskabet mulighed for systematisk at vurdere virkningen på beskæftigelsen af de forskellige former for fælles politik, så snart disse er indført; på fællesskabsplan at sikre en bedre samordning af beskæftigelsespolitikken; at harmonisere Fællesskabets indsats med hensyn til økonomisk politik med den politik, der er vedtaget på det sociale og beskæftigelsesmæssige område.

Man hilste med tilfredshed resultatet af mødet i Rådet mellem socialministrene den 9. juni¹⁾ specielt for så vidt angår samrådet mellem arbejdsmarkedets parter. Rådet blev opfordret til at fortsætte sit arbejde for at nå de nævnte mål på grundlag af en periodisk rapport fra Kommissionen om beskæftigelsessituationen.

4. Da nedgangen i vækstraten i de forskellige industrialiserede regioner vil blive meget udpræget i 1980 bl.a. på grund af stigningen i priserne på råolie bekræftede man igen viljen til at bidrage aktivt til at styrke den internationale åbne og multilaterale handel, som medlemsstaterne havde erklæret på ministermødet i OECD

¹⁾ Pkt. 2.1.41.

den 3. og 4. juni¹⁾. Specielt gav man udtryk for ønsket om, at samtlige industrialiserede lande påtog sig at imødegå og løse de i øjeblikket udestående handelsproblemer ved at give fortrin til løsninger, der er i overensstemmelse med indholdet af og ånden i resultaterne af de multilaterale forhandlinger.

5. Undersøgelsen af den internationale valutasituation blev fortsat, nemlig på grundlag af konklusionerne fra det møde, der var blevet afholdt i Luxembourg den 27. og 28. april 1980²⁾. Denne situation var stadig domineret af de problemer, der opstår af styringen af de meget store skævheder på betalingsbalancerne som følge af de gentagne forhøjelser af oliepriserne. Ophævelsen af denne uligevægt kan kun gennemføres på lang sigt ved en stabilisering af samhandelsvilkårene og den uømgængelige reelle tilpasning i medlemsstaternes økonomi.

Geninvestering af olieoverskudene vil på kort sigt kunne dæmpe de negative virkninger af disse skævheder. Denne proces, hvortil det private kapitalmarked bidrager væsentligt, burde forstærkes ved udvidet brug af de internationale finansinstitutter.

6. Man understregede den store betydning, som Nord-syd-dialogen har for stabile internationale forbindelser. Man påtænker at genoptage samarbejdet med udviklingslandene. På grundlag af den gensidige afhængighed og de fælles fordele skulle dette samarbejde bidrage til den økonomiske udvikling i forbindelse med en omstrukturering af de internationale økonomiske forbindelser, der vil kunne hjælpe udviklingslandene til at opnå hurtige fremskridt.

I denne sammenhæng er den politiske vilje til »globale forhandlinger«, tilpasningen af den tredje internationale udviklingsstrategi samt aftalerne om vedtægterne for den fælles fond til stabilisering af råstofpriserne og fortsættelsen af forhandlingerne om basisprodukter stadig fuldt til stede.

Man afventer tillidsfuldt arbejdet på De forenede Nationers 11. generalforsamling, og man finder at Brandt-udvalgets betænkning er egnet til at yde et særligt stort bidrag til et positivt resultat af dette arbejde.

Man fremhævede imidlertid bekymringerne med hensyn til virkningen for udviklingspolitikken af de gentagne forhøjelser af råoliepriserne samt den spænding af økonomisk og politisk karakter, som følger deraf.

7. Særlig opmærksomhed blev viet forværringen af den internationale energikrise. Man bemærkede sig med

tilfredshed Ministerrådets (energi) beslutninger af 13. maj³⁾ og 9. juni⁴⁾ om at reducere forholdet mellem væksten i bruttonationalproduktet og stigningen i energiforbruget samt den del af Fællesskabets energibalance, der optages af olien. Der blev givet udtryk for den største bekymring med hensyn til den pression, der igen udøves i Algeriet med henblik på en forhøjelse af priserne, og det bemærkedes, at under de nuværende forhold er en forhøjelse af råolieprisen ikke berettiget ud fra objektive betragtninger.

Disse gentagne forhøjelser medfører indlysende trusler for den internationale stabilitet. Virkningerne på inflationen og dermed på den økonomiske ekspansion, investeringerne, beskæftigelsen og betalingsbalancerne medfører utålelige udgifter for de industrialiserede lande, men fremfor alt for de lande, der er kommet økonomisk i gang og ser sig stillet over for ligefrem uøselige problemer med hensyn til den gentagne tilpasning, som tilbageførsel så tydeligt ikke alene kan bidrage til at løse.

Man må på en ansvarlig måde holde sig disse aspekter af krisen for øje, og de vil blive bragt op på det næste økonomiske topmøde.

Fællesskabet er åbent for en dialog med samtlige berørte lande. Det beklager, at OPEC's nylige beslutninger vil gøre denne dialog vanskelig.

»Erklæringer«

1.1.5. De fire erklæringer om international politik, som blev udsendt efter mødet i Det europæiske Råd — der i øvrigt havde viet en stor del af sine drøftelser til problemerne i Mellemøsten — er følgende:

Mellemøsten

1.1.6. »1. Stats- og regeringscheferne og udenrigsministrene har haft en grundig udveksling af synspunkter om samtlige aspekter ved den nuværende situation i

¹⁾ Pkt. 2.2.51.

²⁾ EF-Bull. 4-1980, pkt. 1.1.6 og 1.1.7.

³⁾ EF-Bull. 5-1980, pkt. 1.4.1-1.4.5.

⁴⁾ Pkt. 2.1.140.

Mellemøsten, herunder det nuværende stadium i forhandlingerne efter de overenskomster, der blev undertegnet mellem Egypten og Israel i marts 1979. De endes om, at den stigende spænding i denne region udgør en alvorlig fare og gør det mere nødvendigt og mere hastende end nogensinde, at der findes en samlet løsning på den israelsk-arabiske konflikt.

2. De ni lande i Det europæiske Fællesskab mener, at de traditionelle forbindelser og de fælles interesser, der forener Europa og Mellemøsten, tvinger dem til at spille en særlig rolle og forpligter dem til i dag at gøre en mere konkret indsats for freden.

3. I denne forbindelse baserer de ni lande i Fællesskabet sig på Sikkerhedsrådets resolution 242 og 338 og på den holdning, som de ved flere lejligheder har givet udtryk for bl.a. i erklæringerne af 29. juni 1977¹⁾, af 19. september 1978²⁾, 26. marts³⁾ og 18. juni 1979⁴⁾ samt i den tale, der den 25. september 1979 blev holdt af Irlands udenrigsminister på den 34. generalforsamling i De forenede Nationer⁵⁾.

4. På det således fastslåede grundlag er øjeblikket kommet til at fremme anerkendelsen og iværksættelsen af to principper, der universelt accepteres af det internationale samfund: retten til eksistens og sikkerhed for samtlige stater i regionen inklusive Israel og retfærdighed for samtlige folk, hvilket omfatter anerkendelsen af det palæstinensiske folks legitime rettigheder.

5. Samtlige lande i regionen har ret til at leve i fred inden for sikre, anerkendte og garanterede grænser. Garantier for fredsordningen bør gives af De forenede Nationer på grundlag af Sikkerhedsrådets beslutning og eventuelt på grundlag af andre procedurer, der er gensidigt anerkendt. De Ni erklærer sig rede til i forbindelse med en global ordning at deltage i et system med internationale, konkrete og bindende garantier, også af territorial art.

6. Det palæstinensiske problem, der ikke bare er et spørgsmål om flygtninge, må langt om længe finde en retfærdig løsning. Det palæstinensiske folk, der føler sig som sådant, må sættes i stand til ved en proces, der fastlægges i forbindelse med den globale fredsordning, fuldt ud at udøve sin selvbestemmelsesret.

7. Gennemførelsen af disse mål kræver tilslutning og støtte fra samtlige de parter, der berøres af den fredsordning, som de Ni søger at fremme på grundlag af de

principper, der er defineret i de ovenfor nævnte erklæringer. Disse principper gælder samtlige berørte parter således også det palæstinensiske folk og PLO, der skal knyttes til forhandlingerne.

8. De Ni anerkender den særligt vigtige rolle, som spørgsmålet om Jerusalem har for samtlige parter. De Ni understreger, at de ikke anerkender noget ensidigt initiativ, der har til formål at ændre Jerusalems status, og at enhver overenskomst om byens status bør garantere retten til fri adgang for alle til de hellige steder.

9. De Ni erindrer om nødvendigheden for Israel af at gøre en ende på den territoriale besættelse, som landet har fortsat siden 1967-konflikten, på samme måde, som det har gjort for en del af Sinai. De er dybt overbevist om, at de israelske bosættelseskolonier udgør en alvorlig hindring for fredsprocessen i Mellemøsten. De Ni mener, at disse bosættelser samt de demografiske ændringer og ændringer med hensyn til ejendomsforholdene i det besatte arabiske område er ulovlige i forhold til folkeretten.

10. Ud fra ønsket om at gøre en ende på volden mener De Ni, at kun afkald på anvendelse af magt og truslen om anvendelsen af magt fra samtlige parters side kan skabe et klima af tillid i regionen og udgøre et grundlæggende element for en global bilæggelse af konflikten i Mellemøsten.

11. De Ni har besluttet at tage de nødvendige kontakter med samtlige involverede parter. Disse kontakter vil have til formål at skaffe oplysninger om de forskellige parters holdning i forhold til de i denne erklæring fastsatte principper og i lyset af resultaterne af denne høring at tage beslutning om den form, som et initiativ fra deres side ville kunne tage.

Den europæisk-arabiske dialog

1.1.7. »De Ni har igen givet udtryk for den betydning, de tillægger den euro-arabiske dialog på ethvert plan og nødvendigheden af at give den en større

¹⁾ EF-Bull. 6-1977, pkt. 2.2.3.

²⁾ EF-Bull. 9-1978, pkt. 2.2.8.

³⁾ EF-Bull. 3-1979, pkt. 2.2.74.

⁴⁾ EF-Bull. 6-1979, pkt. 2.2.59.

⁵⁾ EF-Bull. 9-1979, pkt. 3.4.1.

politisk dimension. Følgelig er de enedes om det formålstjenlige i et møde på politisk plan mellem de to parter. De ønsker således at bidrage til udviklingen af samarbejdet og den gensidige forståelse mellem Europa og den arabiske verden.«

Libanon

1.1.8. »De Ni bekræfter igen en gang deres hele og fulde solidaritet med Libanon, et venligtsindet land, hvis ligevægt stadig er farligt truet af stridighederne i regionen, og gentager deres indtrængende appel til samtlige berørte lande og parter om at føre en ende på alle handlinger, der kan true Libanons uafhængighed, suverænitet og territoriale integritet samt regeringens myndighed. De Ni vil støtte alle handlinger og ethvert initiativ, der kan garantere tilbagevenden til fred og stabilitet i Libanon, som udgør en væsentlig faktor i ligevægten i regionen.

De Ni understreger den vigtige rolle, som Unfil skal spille i den sydlige del af Libanon. De Ni erindrer om den erklæring, som de fremsatte i Luxembourg den 22. april 1980¹⁾, og understreger, at det er væsentligt, at samtlige berørte parter gør det muligt for Unfil helt at udføre de hverv, som er det pålagt, herunder kontrollen med territoriet indtil den internationale grænse.«

Afghanistan

1.1.9. »Det europæiske Råd har med dyb bekymring bemærket intensiveringen af de sovjetiske troppers militære operationer i Afghanistan.

Denne dramatiske udvikling forværrer igen den afghanske befolknings lidelser. Den belyser også den ægte nationale karakter af et folks modstand. Den truer med i lang tid at forværre klimaet i de internationale forbindelser.

Under disse omstændigheder ønsker Det europæiske Råd igen at bekræfte sin overbevisning om, at det er vigtigt straks at finde vejen til en løsning, der i overensstemmelse med den af De forenede Nationers generalforsamling vedtagne resolution ville garantere de sovjetiske styrkers tilbagetrækning og det afghanske folks ret til selv at bestemme sin fremtid. Rådet gentog, at efter dets opfattelse ville en sådan løsning kunne findes i en formel, der gjorde det muligt for Afghani-

stan at holde sig uden for stormagternes kapløb og at vende tilbage til sin traditionelle stilling som neutral og ikke traktatbundet stat.

Rådet erindrede om, at det i Luxembourg den 28. april²⁾ havde foreslået, at stormagterne og staterne i regionen med henblik herpå påtog sig de nødvendige forpligtelser: specielt skulle de enes om at respektere Afghanistans suverænitet og integritet, afholde sig fra enhver indblanding i landets interne forhold og undlade at stationere tropper på dets territorium eller indgå nogen form for militære aftaler.

Det europæiske Råd deler den betænkelighed, der kom til udtryk i konklusionerne fra den 11. konference af udenrigsministrene fra de islamitiske stater over for den fortsatte sovjetiske tilstedeværelse i Afghanistan, og bemærkede sig med stor interesse denne konferences nedsættelse af et udvalg til at undersøge alle muligheder for at opnå en global løsning på den alvorlige krise omkring Afghanistan.

Rådet bekræftede, at det er rede til at støtte ethvert værdigt initiativ til fremme af en løsning på den afghanske krise.«

Det sydlige Afrika

1.1.10. Endvidere meddelte Francesco Cossiga pressen, at Det europæiske Råd drøftede problemerne omkring det sydlige Afrika.

Rådet noterede sig med tilfredshed den positive udvikling i Zimbabwe, efter at det havde opnået uafhængighed, og støtter dette land helt og fuldt.

I stabilitets og fredens interesse i det sydlige Afrika støtter det de fem landes, Frankrig, Forbundsrepublikken Tyskland, Det forenede Kongerige, Canada og USA, bestræbelser med hensyn til Namibia med henblik på en hurtig iværksættelse af FN's sikkerhedsrådets resolution nr. 435.

¹⁾ EF-Bull. 4-1980, pkt. 2.2.61.

²⁾ EF-Bull. 4-1980, pkt. 1.1.15.

Reaktioner og kommentarer

Erklæringer fra Fællesskabet

Francesco Cossiga,
formand for Det europæiske Råd

1.1.11. Fællesskabet har aflagt vidnesbyrd om vitalitet og sammenhold, udtaltes det af Francesco Cossiga, formanden for Det europæiske Råd.

Fællesskabet skal fortsætte ad denne vej — tilføje han — for at kunne imødegå de udfordringer, det står overfor og påtage sig det ansvar, det har på det interne og eksterne plan; det er nødvendigt at anlægge en global freds- og udviklingsstrategi ved at stå stærkt på de mål, der skal nås, samtidig med at der udvises smidighed med hensyn til de midler, der skal anvendes.

I overensstemmelse med praksis forelagde Francesco Cossiga med en kort kommentar de forskellige »erklæringer«, der var blevet udsendt efter mødet. For så vidt angår Mellemøsten udtalte han, at det var de Ni's hensigt ikke at modarbejde Camp David-processen, men at støtte den ved at bidrage til at fremme en global fred. Formanden for Rådet nægtede at fastsætte en præcis tidstabel for så vidt angår de »nødvendige kontakter med alle berørte parter«, som det hedder i de Ni's erklæring.

Roy Jenkins, formand for Kommissionen

1.1.12. På den traditionelle pressekonference sammen med Francesco Cossiga udtalte formanden for Kommissionen blandt andet:

»... Det er godt, at drøftelserne koncentreredes om de brændende aktuelle internationale spørgsmål, og som frembyder den største interesse. Dette møde i Det europæiske Råd har på ny gjort betydelige fremskridt med hensyn til politisk samarbejde, hvilket har givet sig udtryk i en vigtig erklæring om Mellemøsten. Jeg mener, at Fællesskabet har al grund til at være tilfreds med den måde, hvorpå det i de sidste måneder har imødegået udfordringerne fra de suksessive internatio-

nale kriser. For så vidt angår Fællesskabets anliggender, var der en enstemmig fornemmelse af lettelse efter løsningen på problemet med det britiske bidrag til budgettet, der ligeledes åbnede vejen for fremskridt på en række andre hermed sammenhængende områder... Jeg vil gerne pointere to særlige områder, hvor Rådet skal træffe vigtige beslutninger. For det første spørgsmålet om energi. Kommissionen er fuldt overbevist om nødvendigheden af en aktion fra Fællesskabets side snarere end en spredt indsats fra medlemsstaternes side. De nationale reaktioner på de gentagne oliekriser siden 1973 har i virkeligheden kun øget uenigheden i Fællesskabet. Jeg er bange for, at denne tendens vil fortsætte, såfremt vi ikke enes om en fælles politisk ramme, der dækker energikriserne og de nødvendige supplerende investeringer. Det er således af betydning, at »energi«-rådet omhyggeligt undersøger alle elementer i Kommissionens forslag af 20. marts¹⁾ og afslutter sit arbejde inden udgangen af indeværende år.

For det andet skal Kommissionen overholde den forpligtelse, den har påtaget sig i forbindelse med en ordning af det britiske budgetproblem, nemlig inden udgangen af juni 1981 at aflægge beretning om udviklingen i Fællesskabets politik med henblik på en forbedring af den budgetmæssige ligevægt. Dette arbejde vil blive indledt af den nuværende Kommission, men de nødvendige beslutninger må træffes under den kommende Kommissions mandat. Ansvar vil hvile på Rådet, og det har glædet mig at høre formanden Cossiga lægge eftertryk på den af Fællesskabet påtagne forpligtelse til at løse problemet ved strukturelle ændringer, der er den vigtigste og dermed uundværlige betingelse for fremskridt, såfremt man vil hindre en tilbagevenden til en uacceptabel situation for medlemsstaterne...«²⁾.

DØNi's stats- og regeringscheferes stillingtagen

1.1.13. På pressekonferencer efter mødet eller i erklæringer fremsat nogle dage senere har deltagerne i »topmødet« i Venezia gjort rede for deres reaktioner; nogle af dem gengives i det følgende.

¹⁾ EF-Bull. 3-1980, pkt. 1.1.1 og 1.1.2.

²⁾ Uofficiel oversættelse.

For Giscard d'Estaing, præsident for *Den franske Republik*, var erklæringen om Mellemøsten »udtryk for det, som Fællesskabet kunne og skulle gøre (...). Det er en klar erklæring om et vanskeligt problem: Vi har ikke søgt at undgå vanskelighederne (...). Denne erklæring søger at vise, at Europa har en retfærdig rimelig holdning (...) og frembyder den fordel at udgøre en kontinuitet, en proces af kontakter med de berørte parter«.

- Premierministeren i *Det forenede Kongerige*, Margaret Thatcher, gav en positiv vurdering af Det europæiske Råd, der var forskellig fra de foregående, og hvorunder de Ni's stats- og regeringschefer førte drøftelserne som »partnere«. Med deres erklæring om Mellemøsten har de Ni endvidere vist, at de udgør en styrkefaktor på det internationale plan dog således, at De forenede Stater bevarer en dominerende rolle på lang sigt.

Forbundsrepublikken Tyskland finder det nødvendigt at reformere den fælles landbrugspolitik og at omstrukturere Fællesskabets finanser: forbundskansler Helmut Schmidt insisterede blandt andet på dette punkt under debatterne i Venezia og efter mødet samt den 17. juni i forbundsdagen, og kansleren udtalte, at hans land ikke havde til hensigt at acceptere en overskridelse af grænsen på 1% af de egne indtægter hidrørende fra merværdiafgiften som bidrag til Fællesskabets budget. Det er således nødvendigt at begrænse stigningen i udgifterne til landbruget inden for EF, thi ellers kunne disse inden for en kort tid opluge samtlige de egne indtægter og endog mere. Helmut Schmidt understregede kraftigt, at 1982 var den sidste frist til gennemførelse af de strukturelle ændringer, der skulle gøre en ende på den nuværende uligevægt.

Det vestlige økonomiske topmøde

1.1.14. Ti dage efter mødet i Det europæiske Råd var det praktisk taget de samme emner, der stod i centrum på debatterne på det vestlige øko-

nomiske topmøde den 22. og 23. juni, ligeledes i Venezia. Efter de Ni beskæftigede stats- og regeringscheferne for de syv højest industrialiserede lande samt repræsentanter for Fællesskabet som sådant sig med problemer, der lå tæt op ad dem, der blev behandlet på Det europæiske Råd, blandt andet på det økonomiske område.

De ønskede — og den »erklæring«, der blev udsendt efter mødet, understreger det fra første færd — i første række at lægge eftertrykket på energiproblemerne og deres indflydelse på verdensøkonomien. Allerede på det vestlige topmøde i Tokyo den 28. og 29. juni 1979 havde Japan og De forenede Stater, der i begyndelsen var tavse, givet almindelig tilslutning til de forslag om energi, der blev fremsat af repræsentanter for Fællesskabet¹⁾. Efter topmødet i Venezia kunne formanden for Kommissionen, Roy Jenkins, denne gang glæde sig over, at Fællesskabets interesser og politik var »blevet taget i betragtning« af de øvrige industrialiserede lande. På det politiske plan beskæftigede det vestlige topmøde sig blandt andet med problemet Afghanistan og udsendte en appel om fuldstændig tilbagetrækning af de sovjetiske tropper fra dette land; man udsendte også »erklæringer« om flygtninge i verden, gidseltagning blandt diplomater og bortførelse af fly.

Topmødet i Venezia var det sjette møde af denne art efter møder i november 1975 i Rambouillet²⁾, i juni 1976 i Porto-Rico³⁾, i maj 1977 i London⁴⁾ i juli 1978 i Bonn⁵⁾ og juli 1979 i Tokyo¹⁾. De 7 industrialiserede lande var de samme som dem, der var repræsenteret på lignende møder de tre foregående år, nemlig fire medlemsstater i Fællesskabet (Forbundsrepublikken Tyskland, Frankrig, Italien, Det forenede Kongerige), Canada,

¹⁾ EF-Bull. 6-1979, pkt. 1.2.1-1.2.5.

²⁾ EF-Bull. 11-1975, 3. del.

³⁾ EF-Bull. 6-1976, 3. del.

⁴⁾ EF-Bull. 5-1977, pkt. 1.6.1-1.6.14.

⁵⁾ EF-Bull. 7/8-1978, pkt. 1.1.1-1.1.9.

De forenede Stater og Japan. Fællesskabet som sådant deltog officielt for fjerde gang i det vestlige økonomiske topmøde og var repræsenteret af Francesco Cossiga, formand for Det europæiske Råd, og af Roy Jenkins, formand for Kommissionen.

Resultaterne af drøftelserne i Venezia har således været genstand for en erklæring om den internationale økonomiske situation og for fire erklæringer af politisk natur.

Erklæring fra topmødet i Venezia

1.1.15. Følgende erklæring vedrørende økonomiske problemer blev udsendt efter det vestlige økonomiske topmøde:

» I — Indledning

1. På vort møde, det første i 80'erne, domineredes vore økonomiske overvejelser af problemet med prisen på energi og forsyningen med energi og virkningerne deraf på inflationen og det økonomiske aktivitetsniveau i vore egne lande og i hele verden. Uden at behandle energiproblemet kan vi ikke gøre noget ved de andre.

2. De gentagne store stigninger i oliepriserne uden forbindelse med markedsforholdene, som kulminerede i de beslutninger, der for nyligt blev taget i Algeriet af de olieeksporterende lande (OPEC), har i praksis ført til en endnu større inflation og umiddelbar trussel om en recession og en alvorlig arbejdsløshed i de industrialiserede lande. Samtidig er udsigterne til vækst i udviklingslandene blevet undermineret og i visse tilfælde ligefrem tilintetgjort. Vi forestiller os, at visse olieeksporterende lande gør sig disse virkninger mere og mere klare. Til gennemførelse af deres økonomiske udviklings- og velstandspotential er de industrialiserede lande i den frie verden, de olieproducerende lande og de udviklingslande, der ikke producerer olie, uomtvisteligt gensidigt afhængige af hinanden. Alle kan overvinde hindringerne for udviklingerne, men på betingelse af, at de arbejder sammen i den fælles interesse.

3. I denne ånd har vi behandlet de store problemer, som vi vil blive stillet overfor i løbet af det kommende

tiår. Vi har tillid til den evne, der er til stede i vore demokratiske samfund, der hviler på individuel frihed og social solidaritet, til at tage disse udfordringer op. Der findes ingen hurtig eller let løsning: stadige bestræbelser er nødvendige til at bygge en bedre verden.

II — Inflation

4. Nedsættelse af inflationen er den første af prioriteterne og vil gavne samtlige lande. Inflationen bremser væksten og skader samtlige virksomhedsområder i vore samfund. En energisk og streng budget- og valutapolitik er nødvendig for at standse den inflatoriske udvikling. Og dialogen mellem arbejdsmarkedets parter må fortsættes af samme grunde. Vi må opretholde en effektiv international samordning for at gennemføre denne strenge politik, men også for at undgå en verdensrecession.

5. Vi har også påtaget os at opmuntre til investeringer og fornyelser for at øge produktiviteten, for at begunstige omfordelingen af ressourcerne fra nedadgående sektorer til ekspanderende sektorer og for at fremme den mest effektive anvendelse af ressourcerne både på det nationale plan og på det internationale. Hertil vil det være nødvendigt at foretage overførsler af udgifter i den offentlige sektor til den private sektor og fra forbrug til investering og undgå eller omhyggeligt begrænse handlinger, der beskytter industrier eller særlige sektorer mod ulemperne ved en tilpasning. På kort sigt vil det være økonomisk og politisk vanskeligt at tage forholdsregler af denne art, men det er væsentligt for at nå til en stadig, ikke-inflatorisk vækst og for at forbedre beskæftigelsen, hvilket er vort hovedmål.

6. For at udarbejde vor økonomiske politik må vi have en bedre forståelse af dennes langsigtede virkning på blandt andet miljøet, den demografiske vækst, den industrielle ekspansion og den økonomiske udvikling i almindelighed. En analyse af de generelle tendenser på disse områder er sat i gang, og vore repræsentanter vil følge disse spørgsmål.

III — Energi

7. Vi må afbryde den forbindelse, der findes mellem den økonomiske vækst og olieforbruget. Vi har den faste hensigt at nå dette mål i løbet af det næste tiår.

Denne strategi kræver øgede oliebesparelser og en kraftig forhøjelse af produktionen og anvendelsen af alternative energikilder.

Med henblik herpå er det nødvendigt i videst mulig udstrækning at anvende prisme mekanismerne. De interne oliepriser må tage hensyn til repræsentative verdenspriser. Markeds mekanismer må efter behov suppleres med administrative foranstaltninger og tilskyndelser af finansiel art. Investeringer i energi vil bidrage væsentligt til økonomisk og beskæftigelsesmæssig vækst.

8. Vi glæder os over EF's, IEA's og OECD's nylige beslutning om nødvendigheden af langsigtede strukturelle ændringer for at nedsætte olieforbruget, indførelsen af permanente procedurer til at kontrollere udviklingen, den eventuelle anvendelse af importlofter for olie for at imødegå spændingssituationer på markedet og samordning af oplagringspolitikken for at bøde på virkningerne af et desorganiseret marked. Vi bemærker, at medlemslandene i IEA er enedes om, at deres energipolitik i 1985 bør give sig udtryk i en formindskelse af deres samlede nettoimport af olie i forhold til deres mål for dette år, og at de vil kvantificere denne formindskelse. Mulighederne for en nedsættelse skønnes på baggrund af den nuværende usikkerhed af IEA's sekretariat at ville andrage ca. 4 mio tønder pr. dag (t/d).

9. For at spare olie i vore lande:

— er vi blevet enige om, at ingen nye oliedrevne kraftværker må bygges, medmindre der foreligger særlige grunde, og at omstilling af oliedrevne værker til anlæg, der drives med andet brændstof, skal fremskyndes,

— vil vi fordoble anstrengelserne om nødvendigt med finansielle tilskyndelsesmidler for at fremskynde erstatningen af olie i industrien,

— vil vi fremme investeringer i bolig- og erhvervsbyggeri, der er oliebesparende, og om nødvendigt med anvendelse af finansielle tilskyndelsesmidler og ved at fastsætte isoleringsnormer. Vi venter af den offentlige sektor, at den viser vejen;

— På transportområdet er vort mål at indføre køretøjer, der er mere brændstoføkonomiske. Forbrugernes krav og konkurrencen mellem producenterne går allerede i denne retning. Vi skal i givet fald fremskynde denne proces ved aftaler om normer, der muliggør nedsættelse af brændstofforbruget i biler, ved beslutninger om benzinpriiserne og den afgiftsordning, der skal anvendes, ved forskning og udvikling og endelig ved at gøre den fælles transport mere tiltrækkende.

10. Vi må anvende andre energikilder end olie for at opfylde de energibehov, der er blevet nødvendige for den fremtidige økonomiske vækst. Dette vil kræve en øjeblikkelig beslutning og vidtrækkende indsats. Vore muligheder for at øge udbudet og anvendelsen af andre energikilder end olie skønnes at andrage, hvad der svarer til 15-20 mio tønder olie pr. dag. Vi har den faste hensigt at styrke og sammenarbejde vore bestræbelser på, at dette skal blive en realitet. Derfor tilstræber vi en omfattende stigning i brugen af kul, at udvikle anvendelsen af nuklearenergi og på længere sigt en kraftig stigning i produktionen af syntetiske brændstoffer samt andre energikilder, der kan komme igen.

11. Vi vil fremme søgen efter og anvendelse af vore egne olieforekomster for at garantere en maksimal produktion over et langt tidsrum.

12. Samtidig regner vi med at fordoble produktionen og anvendelsen af kul inden 1990. Vi vil opmuntre til indgåelse af langsigtede aftaler mellem producenter og brugere af kul. Eksportørlandenes ligesåvel som importørlandene må forbedre deres infrastrukturer i hele den udstrækning, hvor det er økonomisk rimeligt for at sikre det nødvendige udbud og den nødvendige anvendelse af kul. Vi afventer henstillingerne fra det internationale rådgivende udvalg for kulindustrien; de vil blive behandlet uden forsinkelse. Vi er klar over risikoen for miljøet ved den stigende produktion og anvendelse af kul. Vi bekræfter igen vor vilje til at gøre alt, hvad der står i vor magt, for at den stigende anvendelse af fossile brændstoffer, herunder kul, ikke skal skade miljøet.

13. Vi understreger det livsvigtige bidrag, som nuklearenergi kan yde til en sikrere energiforsyning. Det er uomgængeligt nødvendigt at øge denne energiforms rolle, såfremt vi vil dække verdensbehovet for energi. Vi må således forøge vor nukleare produktionskapacitet. Vi skal fortsat give første prioritet til borgernes sundhed og sikkerhed samt til forbedring af metoderne til løsning af problemet om opbevaring af anvendt brændstof og bortskaffelse af radioaktivt affald. Vi bekræfter igen, at det er af stor betydning at sikre en gennemførlig forsyning med nukleart brændstof og at reducere risikoen for spredning til et minimum.

14. De analyser, der er foretaget af den internationale gruppe, der har til opgave at studere den nukleare brændstofcyklus, og som blev nedsat på topmødet i London i 1977, udgør et vigtigt bidrag til anvendelsen af nuklear energi. Vi glæder os over deres konklusioner

vedrørende: den ventelige stigning i forsyningerne med og den mere effektive anvendelse af uranium, herunder udviklingen af den mest avancerede teknologi, begrænsningen af risikoen for spredning bl. a. takket være de beskyttelsesforanstaltninger, der er truffet af det internationale atomenergiagentur. Vi henstiller kraftigt til samtlige lande at tage hensyn til disse konklusioner, når de fastlægger deres politik eller deres programmer vedrørende fredelig anvendelse af nuklear energi.

15. Vi understøtter aktivt henstillingerne fra den internationale gruppe for energi og teknologi, der blev nedsat på topmødet i Tokyo sidste år for så tidligt som muligt at bringe den nye energiteknologi op på et erhvervmæssigt stadi. For så vidt angår de nationale programmer, vil vi inden midten af 1981 anvende en fremgangsmåde i to etaper: første etape, registrering af antallet og arten af de erhvervmæssige anlæg, der skal anlægges i hvert af vore lande inden 1985; anden etape, angivelse af den kvantitative udvidelse af produktionen, der kan ventes frem til 1990, 1995 og 2000, og som vil kunne tjene som grundlag for fremtidig indsats. For så vidt angår de internationale programmer, slutter vi os til andre lande, for at vi kan udgøre en international gruppe, der har til formål at fremme samarbejdet mellem nationer, der er interesseret i specifikke projekter.

16. En højstående gruppe af repræsentanter for vore lande og EF-Kommissionen vil periodisk undersøge de resultater, der er opnået af hver enkelt af os på dette område.

17. Vor globale strategi har til formål at opfylde energibehovene i de næste ti år. Vi er overbevist om, at den vil kunne reducere efterspørgslen, blandt andet efter olie, uden at forstyrre væksten. I løbet af dette tiår vil denne strategi formentlig gøre det muligt for os i vore lande at bringe forholdet mellem stigningen i det kollektive energiforbrug og den økonomiske vækst til 0,6. Vi venter ligeledes at nedsætte oliens andel af vor samlede energiforsørgelse fra de 53% i øjeblikket til ca. 40% i 1990, og vi går ud fra, at i 1990 vil vort kollektive forbrug af olie ligge tilstrækkeligt langt under det nuværende forbrug, til at udbud og efterspørgsel vil balancere til acceptable priser.

18. Vi mener stadig væk, at det internationale samarbejde på energiområdet er væsentligt. Samtlige lande har en livsvigtig interesse i en stabil ligevægt mellem energiudbud og -efterspørgsel. Vi er særdeles positivt indstillede over for indledningen af en konstruktiv dia-

log om energi og dermed sammenhængende spørgsmål mellem producenter og brugere for at forbedre sammenhængen mellem de to parter politik.

IV — Forbindelser med udviklingslandene

19. Vi er meget foruroliget over følgerne af prisstigningerne på olie i de olieimporterende udviklingslande. De sidste to års prisstigninger har mere end fordoblet disse landes olieudgifter. De overstiger nu 50 mio USD, hvilket betyder, at de pågældende lande må sætte sig i stadig større gæld, så deres vækst og sociale fremskridt bringes i fare, medmindre de kan hjælpes.

20. Vi ser positivt og konstruktivt på udsigterne til globale forhandlinger inden for rammerne af De forenede Nationer og på udformningen af en ny international udviklingsstrategi. Vort mål er nærmere betegnet at samarbejde med udviklingslandene på områderne energibesparelser og udnyttelse af energikilder, udvidelse af eksporten, forbedring af de menneskelige kundskaber samt løsning af de fundamentale problemer af fødevarer- og befolkningsmæssig art.

21. Det er nødvendigt med en betydelig indsats på internationalt plan for at hjælpe disse lande til at øge deres energiproduktion. Vi mener, at denne tanke er på vej til at blive realiseret i de olieeksporterende lande. Vi anmoder Verdensbanken om at undersøge, i hvor stor udstrækning der finder en tilpasning sted af forhåndenværende ressourcer og teknik, der kan anvendes til efterforskning, udvikling og produktion af såvel klassiske som genbrugsenergikilder i de olieimporterende udviklingslande, samt hvilke udveje der er, herunder muligheden for at oprette en ny filial eller en ny facilitet, ved hjælp af hvilken Verdensbanken ville kunne forbedre og udbygge sine udlånsprogrammer på energiområdet. Denne undersøgelse bør udføres i samarbejde med både de olieeksporterende og de industrialiserede lande.

22. Vi er os i allerhøjeste grad bevidst, at hundreder af millioner af mennesker lever i den yderste fattigdom og er kronisk underernærede. De berørte lande har fremfor alt brug for hjælp til i højere grad at gøre dem selvfor-synende med fødevarer og mindre afhængige af at indføre disse.

Vi er rede til sammen med de berørte internationale organisationer at deltage i udviklingslandenes samlede

strategi på lang sigt med henblik på at forøge produktionen af fødevarer samt at forbedre den nationale og internationale forskning. Vi vil støtte og i givet fald supplere de initiativer, der tages af Verdensbanken og af De forenede Nationers Levnedsmiddel- og Landbrugsorganisation (FAO) for at forbedre anlæggene til oplagring af korn samt forarbejdning og uddeling af fødevarer. Vi vil gerne understrege, hvor afgørende det er, at flere tilslutter sig den nye konvention om fødevarerhjælp, så hjælpen kan komme op på mindst ti millioner tons årligt, og der kan blive foretaget en rimelig udbygning af midlerne i Den internationale Fond for Landbrugsudvikling.

23. Der må først og fremmest udfoldes bestræbelser på at dæmme op for befolkningsvæksten, og navnlig må De forenede Nationers nuværende programmer med henblik herpå støttes.

24. Vi vil gerne udtrykke vor uforbeholdne anerkendelse af den generelle forøgelse af Verdensbankens kapital og de regionale udviklingsbankers midler samt den sjette udbygning af kapitalen i Den internationale Sammenslutning for økonomisk Udvikling. Vi ville hilse en stigning i disse institutioners udlånsrytme velkommen, for så vidt som den igangværende udbygning af deres midler gør det muligt, således at de ovennævnte programmer kan blive afviklet tilfredsstillende.

Det er derfor væsentligt, at alle medlemmerne, og navnlig de største bidragsydere, fuldt ud yder deres bidrag efter de fastsatte terminer.

25. Vi har med interesse modtaget rapporten fra Brandt-kommissionen og vil omhyggeligt studere dens henstillinger.

26. De demokratiske industrialiserede lande kan ikke alene bære ansvaret for bistand og andre bidrag til udviklingslandene; det må deles ligeligt med de olieproducerende lande og de kommunistiske industrialiserede lande. Repræsentanterne må tage politikken og fremgangsmåderne for ydelsen af bistand og andre bidrag til udviklingslandene op til fornyet overvejelse og afgive rapport om deres konklusioner på det næste topmøde.

V — Valutaproblemer

27. For at råde bod på den situation, der er opstået som følge af den af oliekrisen forårsagede betydelige

uligevægt med hensyn til betalingerne, navnlig fra de ikke-olieproducerende udviklingslande, er det nødvendigt, at alle landene udviser fasthed og i fællesskab træffer foranstaltninger med henblik på at tilskynde til en ekstern justering samt at tilvejebringe effektive mekanismer til finansiering af betalingsbalancerne. Vi forventer, at det internationale kapitalmarked fortsat vil spille en vigtig rolle ved tilbageføringen af de betydelige oliekapitaloverskud efter sunde lånekriterier. Vi støtter vore valutamyndigheders og Den internationale Betalingsbanks igangværende bestræbelser på at forbedre kontrollen og sikkerheden inden for det internationale banksystem. De private banker vil også kunne gøre en indsats på dette område.

28. Den private bistand bør suppleres ved, at de internationale institutioner, navnlig Den internationale Valutafond, spiller en større rolle. Vi forpligter os til at gennemføre de aftalte forhøjelser af IMF's kvoter og godkender fondens nødvendige lån til dækning af sine medlemmers finansieringsbehov. Vi ser gerne, at IMF søger at finde ud af, hvorledes den under overholdelse af sine retningslinjer vedrørende »betingelserne« kan gøre det mere attraktivt for de lande, der har finansieringsvanskeligheder, at gøre brug af fondens midler. Vi støtter navnlig IMF's undersøgelse af, hvordan udgifterne til kreditter til de udviklingslande, der har lave indtægter, kan nedbringes.

Den internationale Valutafond bør have et nært samarbejde med Verdensbanken med henblik på at løse disse problemer. Vi hilser Verdensbankens lån til strukturelle justeringer velkommen som en god nyhed.

Vi opfordrer de olieeksporterende lande til at fremme tilbageføringen af den ved at øge deres direkte bistand til de lande, der har finansieringsvanskeligheder, og derved lette trykket på de andre tilbageføringsmekanismer.

29. Vi vil gerne på ny bekræfte, at vi er tilhængere af stabilitet på valutamarkedene. Vi konstaterer, at Det europæiske monetære System (EMS) har bidraget hertil, og vi vil fortsat samordne vor politik på valutaområdet for at undgå uregelmæssige kurssvingninger. Vi vil ligeledes samarbejde med IMF om at opnå en mere effektiv kontrol. Vi støtter IMF's fortsatte undersøgelse af, med hvilke midler der kan opnås en mere ligevægtig udvikling af ordningen med internationale reserver.

VI — Handel

30. Vi er fast besluttet på at styrke den internationale samhandelsordning yderligere. Vi vil modsætte os protektionistisk pression, som kun kan føre til det modsatte af det ønskede resultat og øge inflationen.

31. Vi hilser den positive afslutning af de multilaterale handelsforhandlinger velkommen og forpligter os til at følge dem op hurtigt og effektivt. Vi finder det ligeledes opmuntrende, at visse udviklingslande har tilsluttet sig de nye ikke-toldmæssige kodekser, og vi henstiller til de øvrige lande, at de gør det samme. Endvidere opfordrer vi til, at så mange nationer som muligt fuldt ud deltager i styrkelsen af Den almindelige Overenskomst om Told og Udenrigshandel (GATT). Vi ser gerne, at de af vore partnere blandt udviklingslandene, der er længst fremme i udviklingen, i stadig større udstrækning åbner deres markeder i løbet af dette årti.

32. Vi bekræfter på ny vor vilje til at undgå en skadelig konkurrence med hensyn til eksportkreditter. Med henblik herpå vil vi sammen med de øvrige deltagere bestræbe os på at styrke den internationale aftale om eksportkreditter, således at der inden den 1. december 1980 kan findes en løsning, der er acceptabel for alle, og som omfatter alle konventionens aspekter. Vi vil navnlig søge at foretage en tilnærmelse mellem bestemmelserne vedrørende de nuværende markedsbetingelser og at reducere konkurrenceforvridningerne i henseende til eksporten, men vil samtidig give udviklingslandene en særstilling.

33. Som et nyt skridt på vejen mod styrkelsen af verdenshandelen forpligter vi os på vore regerings vegne til inden for De forenede Nationer at udarbejde en aftale om forbud mod ulovlige betalinger til de ansvarlige udenlandske regeringer i forbindelse med internationale handelstransaktioner. Såfremt der ikke kommer noget ud af disse bestræbelser, vil vi søge at indgå en konvention med samme målsætning mellem vore egne lande, men åben for alle.

VII — Konklusioner

34. Det økonomiske budskab fra dette topmøde i Venezia er klart. For at kunne tage de store økonomiske udfordringer op på verdensplan er det nødvendigt at opnå og fastholde en ligevægt mellem energiforsy-

ningen og efterspørgslen på et rimeligt niveau og til overkommelige priser. Det er en forudsætning for verdensøkonomiens stabilitet, som er det altafgørende grundlag for de enkelte landes trivsel, at de pågældende — de industrialiserede lande, de olieeksporterende lande og de ikke-olieproducerende udviklingslande — erkender deres gensidige behov og deres ansvar over for hinanden. De af os, hvis lande er medlemmer af Det europæiske Fællesskab, agter at udfolde bestræbelser i denne retning. Vi repræsenterer for syv store industrilande i den frie verden er rede til resolut at tage kampen op med vore problemer og til i samarbejde med andre at tage dette årtis udfordringer op i vor egen og i hele verdens interesse¹⁾.

Erklæringer om politiske spørgsmål

1.1.16. De fire erklæringer, der blev vedtaget på det vestlige topmøde i Venezia om politiske spørgsmål, gengives i det følgende i deres fulde ordlyd:

Afghanistan

1.1.17. »Idet vi her i Venezia søger at fastlægge en verdensomspændende økonomisk strategi og at tilkendegive, at vi er fast besluttet på at gennemføre en sådan i fællesskab, påtager vi os bevidst det ansvar, der hviler på de tre store industrialiserede områder af verden — Nordamerika, Vesteuropa og Japan — med hensyn til at bidrage til at skabe forudsætningerne for en harmonisk og vedblivende økonomisk vækst. Men vi kan ikke klare det alene; vi må have andre med.

Under de nuværende omstændigheder må vi imidlertid understrege, at vore bestræbelser kun kommer til at bære frugt, hvis vi samtidig kan bevare en verden, hvor alle overholder lovene, den nationale selvstændighed respekteres, og verdensfreden bevares. Vi opfordrer alle lande til sammen med os at arbejde på at skabe en sådan verden, og vi hilser det velkommen, når alliancefrie lande og regionale grupper er rede til at påtage sig det ansvar, som dette indebærer.

¹⁾ Uofficiel oversættelse.

Vi vil derfor på ny understrege, at den sovjetiske militære besættelse af Afghanistan hverken nu eller på noget senere tidspunkt kan accepteres. Den er uforenelig med det afghanske folks vilje til national selvstændighed, som deres tapre modstand er et udtryk for, og er en trussel mod sikkerheden for staterne i denne del af verden. Den er også uforenelig med principperne i De forenede Nationers charter og med bestræbelserne på at bibeholde en ægte afspænding. Den underminerer selve grundlaget for freden, både i denne del og i resten af verden.

Vi går derfor fuldt ud ind for de synspunkter, der allerede er givet udtryk for af et stort flertal på internationalt plan, både af De forenede Nationers generalforsamling, der nedfældede dem i resolution nr. ES-6/2 af 14. januar 1980, og af den islamiske konference på begge de møder, den holdt for nylig.

Afghanistan må genvinde sin suverænitet, territoriale integritet, politiske selvstændighed og alliancefri status. Vi opfordrer derfor til en fuldstændig tilbagetrækning af sovjetiske tropper og til, at det afghanske folk igen får lov til frit at bestemme over sin egen fremtid.

Vi har i dag fået meddelelse om tilbagetrækningen af en del sovjetiske tropper fra Afghanistan. For at denne tilbagetrækning — hvis den bekræftes — kan bidrage til løsningen af den afghanske krise, må den fortsætte, indtil alle sovjetiske tropper er trukket tilbage. Kun derved vil det være muligt at genoprette en situation, hvor der hersker fred og lovmæssige tilstande, hvilket er i alle nationers interesse.

Vi er fast besluttet på at gøre alt, hvad der står i vor magt, for at nå dette mål. Vi er også rede til at støtte ethvert initiativ, der har dette mål for øje, som det er tilfældet med det initiativ, der blev taget på den islamiske konference. Vi vil ligeledes støtte enhver bestræbelse, der kan bidrage til at bevare den politiske selvstændighed og sikkerheden for staterne i denne del af verden.

De stater repræsenteret på dette møde, der har taget parti imod deltagelsen i de olympiske lege, har derved kraftigt understreget deres stillingtagen¹⁾.

Flygtninge

1.1.18. »Stats- og regeringscheferne er dybt foruroliget over det stadigt stigende antal flygtninge jorden

over. Hundrede tusinder har allerede forladt den indokinesiske halvø og Cuba, og mange af dem har vovet at flygte over det åbne hav. Pakistan og Iran har taget imod næsten en million flygtninge fra Afghanistan. I Afrika er der flere millioner flygtninge.

Stats- og regeringscheferne ser med stor beklagelse, at antallet af flygtninge stadig vokser, og at de til trods for store internationale hjælpeaktioner stadig lider nød. Stats- og regeringscheferne vil gerne give udtryk for deres anerkendelse af den gavmildhed og tålmodighed, hvormed de pågældende lande har modtaget flygtningene. De lande, der er repræsenteret på dette topmøde, har allerede i betydelig udstrækning reageret på appeller om bistand til og modtagelse af flygtninge. Det vil de også fortsat gøre, men de har ikke ubegrænsede midler til deres rådighed. De appellerer til andre om sammen med dem at hjælpe med til at råde bod på flygtningenes nød.

Hvor store bestræbelser, der end udfoldes på internationalt plan, vil det imidlertid være vanskeligt at fortsætte dem på ubestemt tid. Flygtningeproblemet må angribes ved roden.

Stats- og regeringscheferne appellerer derfor indtrængende til de ansvarlige regeringer, at de fjerner årsagerne til denne vidt udbredte menneskelige tragedie og undlader at føre en politik, der får mennesker til i store skarer at flygte fra deres eget land¹⁾.

Gidseltagning af diplomater

1.1.19. »Stats- og regeringscheferne er dybt foruroliget over de seneste tilfælde af terrorisme, herunder gidseltagning og angreb på ambassader og konsulater samt det diplomatiske personale, og understreger, at de er fast besluttet på at bekæmpe og forhindre sådanne handlinger. De tager til efterretning, at arbejdet med den internationale konvention mod gidseltagning er afsluttet, og opfordrer alle stater til at tilslutte sig den samt konventionen af 1973 om forebyggelse af og straf for forbrudelser mod internationalt beskyttede personer.

Stats- og regeringscheferne fordømmer kraftigt gidseltagning samt besættelse af ambassader og konsulater,

¹⁾ Uofficiel oversættelse.

som er i modstrid med de grundlæggende regler for folkeretten og international praksis. Stats- og regeringscheferne finder det nødvendigt, at alle regeringerne vedtager en politik, der kan bidrage til at nå dette mål, og at de tager hensigtsmæssige skridt til at forhindre, at terrorister får nogen fordele af sådanne kriminelle handlinger. De har også besluttet at støtte hinandens diplomatiske og konsulære missioner i tilfælde af besættelse af ambassader og konsulater og gidseltagning af personalet.

Stats- og regeringscheferne erindrer om, at enhver stat ifølge folkeretten har pligt til at afholde sig fra at organisere, anstifte, støtte eller medvirke til terroristhandling i en anden stat eller stiltiende at billige organiseret virksomhed inden for sit eget territorium med det formål at iværksætte sådanne handlinger, og de beklager kraftigt, når denne pligt ikke opfyldes «¹⁾).

Flykapringer

1.1.20. »Stats- og regeringscheferne gav udtryk til tilfredshed med den omfattende internationale støtte til de principper, der blev nedfældet i Bonn-erklæringen af juli 1978²⁾ såvel som i de internationale konventioner om ulovlig indgriben i civil luftfart. Den stadig stigende tilslutning til disse konventioner og den ansvarlige holdning, som staterne indtager med hensyn til flykapringer, viser, at disse principper er internationalt anerkendte.

Stats- og regeringscheferne understreger, at flykapringer fortsat er en trussel mod den internationale civile luftfart, og at der stadig må udfoldes bestræbelser på at bekæmpe denne trussel. De imødeser derfor et fortsat samarbejde med alle andre regeringer «¹⁾).

Fællesskabets reaktioner

Cossiga, formand for Det europæiske Råd

1.1.21. Cossigas kommentarer til drøftelserne i Venedig vedrørte både den internationale politik og de økonomiske problemer. Han erklærede bl. a.:

»Under de nuværende omstændigheder må vi understrege, at vore bestræbelser kun kommer til at bære frugt, hvis vi kan sikre, at lovene overholdes verden

over, den nationale selvstændighed respekteres og freden bevares.

... Vi vil derfor på ny understrege, at den militære besættelse af Afghanistan ikke kan accepteres. Den er en krænkelse af freden, ikke blot i denne del af verden, men i verden som helhed... Afghanistan må sættes i stand til at genvinde sin suverænitet, sin territoriale integritet, sin politiske selvstændighed og sin traditionelle status som alliancefri nation «¹⁾).

For så vidt angår de økonomiske problemer, erklærede Cossiga:

»Arbejdsløsheden underminerer vort demokratiske samfunds dybe rødder og indebærer en risiko for dets overlevelsesmuligheder... En efterspørgselspolitik med henblik på at reducere inflationspresset må ledsages af en udbudspolitik og en energipolitik, der kan skabe nye stillinger... Energi er stadig problemets kerne, også ud fra et politisk synspunkt. Det er nødvendigt med nøje fastlagte forpligtelser og konkrete former for samarbejde på området forskning og overførsel af teknologi... Energi problemet er andet end olieforbruget; det må ses i en bredere sammenhæng, idet også udviklingen af alternative energikilder spiller ind «¹⁾).

Kommissionens formand Roy Jenkins

1.1.22. »Efter min mening har det vigtigste budskab fra dette topmøde været, at den økonomiske stabilitet på verdensplan er afhængig af alle de lande, der anerkender, at de har behov for hinanden og accepterer deres gensidige ansvar. De problemer, som de syv største industrialiserede lande samt Fællesskabet som helhed står over for, kan ikke tænkes adskilt fra problemerne i verden som helhed.

Derfor er jeg yderst tilfreds med den måde, hvorpå vi på dette topmøde har set ud over de industrialiserede landes grænser og ikke blot beskæftiget os med vore egne vanskeligheder, men behandlet de problemer, der optager størsteparten af menneskeheden. Der er ikke noget industrialiseret tredjeland, der er så nært knyttet til udviklingslandene som Det europæiske Fællesskab. Vore interesser er nært forbundet med deres. Vi kan lige så lidt som dem tolerere uligevægten mellem rige og fattige. Begge parter er dybt sårbare. Den ødelæggen-

¹⁾ Uofficiel oversættelse.

²⁾ EF-Bull. 7/8-1978, pkt. 1.1.4.

de virkning, som olieprisstigningerne har på de udviklingslande, der ikke selv er olieproducerende, medfører underskud, der ikke kun vil kunne forlænge og forværre den økonomiske tilbagegang, men som ligeledes vil kunne påvirke selve rødderne af vort økonomiske og monetære system.

På handelsområdet har vi med Tokyo-runden vundet et slag, men ikke krigen. Vi står stadig over for en protektionistisk trussel, der vil kunne medføre alvorlig og varig skade for den samhandelsordning, som beskæftigelsen og vor levestandard er afhængig af.

Her i Venezia har vi set realistisk på disse problemer. Vi har søgt at afdække den vej, vi skal følge i de dystre 80'ere. Vi har i en vis udstrækning fastlagt den politik, der skal være vejledende for os, og vi har med en forsigtig optimisme gjort os vore tanker om de nødvendige ændringer. Men fremfor alt har vi gjort os klart, hvilke farer og fælles interesser, der forener verden som helhed «¹⁾).

Stats- og regeringschefernes reaktioner

1.1.23. De af stats- og regeringscheferne fremsatte erklæring afspejler i det store og hele en vis tilfredshed med de resultater, der blev opnået på dette sjette vestlige topmøde, hvilket fremgår af de vendinger, det beskrives i: tilkendegivelse af vestlig solidaritet; reaktion på det nye årtis udfordringer; sammenfaldende synspunkter.

På *De forenede Staters* vegne udtrykte præsident Carter tilfredshed med, at de vestlige lande klart havde tilkendegivet deres vilje til at beskytte friheden i verden, således som det kom til udtryk i erklæringen om Afghanistan. Han udtrykte derimod nogen tvivl om muligheden for at opnå en snarlig tilbagetrækning af de israelske tropper fra de besatte områder. Han udtalte i øvrigt, at mødet mellem Brezhnev og Giscard d'Estaing i Warszawa havde været en nyttig erfaring. På økonomisk plan mente USA's præsident, at den største fare lå i inflationen, og han slog fast, at regeringerne for at råde bod herpå yderligere måtte træffe upopulære foranstaltninger.

Efter den *franske* præsidents opfattelse var topmødet i Venezia ubestrideligt et fremskridt,

for så vidt angår topmødernes funktion og nytte. Med hensyn til Afghanistan lagde Giscard d'Estaing ikke skjul på sin tilfredshed med, at der var trukket en del sovjetiske styrker tilbage (hvor mange oplyste han ikke, men præsident Carter anslog det til mindre end 10% af besættelsestropperne). Han oplyste, at han under sit møde med Brezhnev i Warszawa foreslog denne at udarbejde en tidsplan for tilbagetrækningen af de sovjetiske tropper, og han lod forstå, at der var en mulighed for nye tilbagetrækninger. For så vidt angår de økonomiske problemer lagde den franske præsident vægt på de mål, de Syv har sat sig for at overvinde krisen ved gradvis at gøre sig mindre afhængige af olien. Det gælder nu om at afbryde forbindelsen mellem stigningen i olieforbruget og den økonomiske vækst. Han understregede ligeledes nødvendigheden af at samarbejde med udviklingslandene og at bidrage aktivt til Nord-syd-dialogen.

Den *vesttyske* forbundskansler erklærede sig enig i Giscard d'Estaings positive vurdering af topmødet i Venezia. Helmut Schmidt understregede, at da han for nylig rejste til Moskva, var det som leder af forbundsregeringen, og at han ikke havde fået bemyndigelse til at tale på andre landes vegne. Ikke desto mindre lod han forstå, at rådslagningerne i Venezia havde været grundlaget for hans samtaler i Moskva. Helmut Schmidt betegnede i øvrigt lige som flere andre regeringschefer de nye prisstigninger, der er truffet beslutning om af OPEC, som ubegrundede, og han rejste spørgsmålet om tilbageføring af »petrodollars«.

Det forenede Kongeriges premierminister Margaret Thatcher udtrykte bekymring over det seneste års forværring af den økonomiske krise (der nu er blevet permanent) og med hensyn til midlerne til at råde bod herpå. Hun tilkendegav offentligt sin beundring for den udholdenhed, hvormed Tyskland har kunnet bibeholde en så effektiv økonomisk politik. For så vidt angår energiproblemerne, understregede hun, at det nu var almindeligt

¹⁾ Uofficiel oversættelse.

2. Genrømførelse af kompromiset af 30. maj

anerkendt verden over, at kerneenergi var den eneste løsning på energikrisen.

Japans udenrigsminister Okido ¹⁾ understregede nødvendigheden af, at de frie demokratier beviser, at de er stabile og stærke. Han lagde imidlertid ikke skjul på, at den økonomiske krise ramte alle, om end i forskellig grad, og tilføjede spøgefuldt: »vi er alle i samme gondol«. Canadas premierminister Trudeau gav udtryk for en forsigtig optimisme, idet han mente, at deltagerne i mødet i Venezia hverken havde givet udtryk for vild begejstring eller for dyb selvtilfredshed. Det er i øvrigt i Canada det næste vestlige topmøde skal afholdes i 1981.

»Finansiell ordning« og »yderligere foranstaltninger« til fordel for Det forenede Kongerige

1.2.1. Kommissionen stillede den 12. juni 1980 Rådet to forslag med henblik på gennemførelse af kompromiset af 30. maj ¹⁾, for så vidt angår nedbringelsen af Det forenede Kongeriges bidrag til Fællesskabernes budget.

Efter at der blev opnået enighed om denne vanskelige sag (»konvergens og budgetspøgsmaal«), har Kommissionen fra den 4. juni forberedt disse forslag inden for rammerne af »Rådets konklusioner af 30. maj 1980 angående Det forenede Kongeriges bidrag til Fællesskabernes budget« ²⁾. Kommissionen vedtog den 11. juni disse forslag, der omfatter to midler, der i den anledning skal iværksættes: en tilpasning af den »finansielle ordning« fra 1976 og »yderligere foranstaltninger« til fordel for Det forenede Kongerige.

Tilpasning af den »finansielle ordning«

1.2.2. Kommissionen foreslår en ændring af flere punkter i den »finansielle ordning«, der blev indført ved Rådets forordning af 17. maj 1976 ³⁾. Det drejer sig i det givne tilfælde om en tilpasning af denne forordning ved at forenkle den og ved at ophæve visse af de begrænsninger, der optræder i den oprindelige tekst.

I Kommissionens forslag ⁴⁾ bekræftes den målsætning, der blev opstillet ved indførelsen af denne ordning, nemlig at det skal undgås, at der skabes en situation, der er uforenelig med Fællesskabets tilfredsstillende funktion, hvor økonomien i en medlemsstat, der befinder sig i en vanskelig situation, skal bære en uforholdsmæssig stor byrde ved finansieringen af fællesskabs-

¹⁾ EF-Bull. 5-1980, pkt. 1.1.1-1.1.18.

²⁾ EFT C 158 af 27.6.1980.

³⁾ EFT L 131 af 20.5.1976; EF-Bull. 5-1976, pkt. 2470.

⁴⁾ EFT C 171 af 11.7.1980.

¹⁾ Eftersom premierminister Ohira var afgået ved døden, var det Okido, der repræsenterede den japanske regering.

budgettet. Med andre ord skulle denne ordning gøre det muligt at foretage visse udbetalinger over budgettet til Det forenede Kongerige, der ville være mest interesseret heri i tilfælde af, at der er for store forskelle mellem de beløb, som denne stat har indbetalt til de egne indtægter, og det beløb, der ville have udgjort dette lands bidrag, såfremt det var blevet beregnet i forhold til bruttonationalindkomsterne.

Fra »justeringsmekanismen« til den »tilpassede finansielle ordning«

1.2.3. Ideen til en sådan ordning er som bekendt flere år gammel. Stats- og regeringscheferne havde nemlig i henhold til det communiqué, der blev offentliggjort efter deres møde den 9. og 10. december 1974 i Paris henstillet til Fællesskabets institutioner (Rådet og Kommissionen), »at de snarest muligt udarbejder en generel justeringsmekanisme, som i forbindelse med ordningen vedrørende egne indtægter og i overensstemmelse med denne ordnings normale funktion, på grundlag af objektive kriterier og navnlig under hensyn til de af Det forenede Kongeriges regering fremsatte forslag herom, kan medvirke til, at det under forløbet af den indbyrdes tilpasning af medlemsstaternes økonomier undgås, at der eventuelt udvikler sig situationer, som er uantagelige for en medlemsstat og uforenelige med Fællesskabets tilfredsstillende funktion« ¹⁾.

For at efterkomme denne anmodning vedtog Kommissionen den 30. januar 1975 — med henblik på fremsendelse til Rådet — en meddelelse med titlen »uantagelige situationer og justeringsmekanisme« ²⁾, hvori den redegjorde for kriterierne, og betingelserne for iværksættelsen af denne mekanisme. De Ni's stats- og regeringschefer, der for første gang mødtes under »Det europæiske Råd« i Dublin den 10. og 11. marts 1975 ³⁾, gav deres tilslutning til justeringsmekanismen med forbehold af visse ændringer. Endelig vedtog Rådet den 17. maj 1976 ⁴⁾ forordningen om indførelse af en »finansiell ordning« (den ny betegnelse for »justeringsmekanismen«), som

trådte i kraft den 1. januar 1976 i en forsøgsperiode på syv år, der slutter ved udgangen af 1982.

I det forslag, som Kommissionen netop har fremlagt i henhold til kompromiset af 30. maj, foreslår den to typer af tilpasninger af forordningen af 17. maj 1976.

De første ændringer vedrører beregningen af det »tilskud« over EF-budgettet, som er fastsat i forordningen om den »finansielle ordning«. Der er tre ændringer:

- en ophævelse af den tranchevise opdeling af overskridelsen af indbetalingen til Fællesskabets budget fra den medlemsstat, der anmoder om et tilskud, idet opdelingen indebærer en kraftig formindskelse af tilskuddet;
- en ophævelse af overførselsbegrænsningen i tilfælde af en positiv betalingsbalance;
- en ophævelse af loftet over tilskuddets størrelse; dette loft måtte ikke overstige det højeste af følgende to beløb: 250 mio RE eller 3% af de samlede udgifter i det regnskabsår, medlemsstatens anmodning omfattede.

Afskaffelsen af disse tre »begrænsninger« vil gøre det muligt at øge tilskuddet til modtagerlandet.

De øvrige ændringer, der er foreslået, tager sigte på en løsning af visse tekniske eller praktiske problemer, som er opstået i den periode, hvori forordningen af 17. maj 1976 er blevet anvendt, da de øvrige bestemmelser heri fortsat gælder, bl.a. forordningens udløb ved udgangen af 1982 (der er fastsat i artikel 10).

¹⁾ EF-Bull. 12-1974, pkt. 1104 (nr. 37).

²⁾ EF-Bull. 1-1975, pkt. 2503-2510.

³⁾ EF-Bull. 3-1975, pkt. 1103.

⁴⁾ EFT L 131 af 20.5.1976; EF-Bull. 5-1976, pkt. 2470.